

Abstrakt:

Cílem této diplomové práce je zmapovat podobu a vývoj pohřebních zvyků v jižní části římskokatolické farnosti Český Dub – v kolatuře kostela sv. Jakuba Většího v Letařovicích od poloviny 19. století do začátku 70 let 20. století. Ve středu zájmu stojí tamní vesnická komunita, její prožívání odchodu vlastního člena a forma pohřebního rituálu, který umožňoval zesnulému přechod ze světa živých do světa mrtvých. Na pohřební rituály a jejich vývoj se práce snaží nahlédnout skrze prizma teorie přechodových rituálů, konkrétně pohledem Victora Turnera a rozborem liminální fáze. Zároveň ukazuje důvod rituálního chování a jeho performativní složky. Práce reflektuje modernizační a sekularizační celospolečenské procesy zkoumaného období a snaží se odhalit jejich vliv na ritualitu letařovických pohřbů. Zabývá se byrokratizací a hygienizací pohřebnictví. První část této diplomové práce představuje vývoj pohřebnictví v českých zemích spolu s regionálním historickým kontextem. Dále je zde vykreslen a rozebrán tradiční venkovský pohřeb na letařovickém hřbitově, jeho duchovní i světská část, jak vypadal v podstatě po celou dobu sledovaného období – rozloučení v domě smutku, pohřební průvod a doprovod zesnulého do kostela na mši, cesta k hrobu, a nakonec spuštění rakve do hrobu, po kterém následovala pohřební hostina. Nakonec práce poskytuje rozbor éry kremace a dynamičtějších změn, které nastaly po druhé světové válce. Studované období bylo vybráno, neboť polovina 19. století je čas začínajících dynamických celospolečenských změn spojených s modernizací a v začátku 70. let století 20. dochází k završení sledované transformace pohřebních rituálů.